

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 10. maj 2006

D.nr. 114-002

Sagsbeh. Frank Ulmer Jørgensen

Kære Socialminister Eva Kjer Hansen

Præciseringer om kriminelle udviklingshæmmede

I forbindelse med ændringerne, der følger af kommunalreformen, er der i princippet sket en uændret overflytning af bestemmelser i den med reformen ophævede lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg m.v. til servicelovens §§ 108, stk. 6 og 195, stk. 3, når det gælder kriminelle udviklingshæmmede.

Landsforeningen påpegede i januar 2005 i forbindelse med høringen af regeringens udkast til kommunalreformens lovforslag, at der er behov for en række reguleringer, når det gælder kriminelle udviklingshæmmede. Det drejer sig især om præciseringer af forpligtelsen til at oprette og drive de særlige botilbud, af regler om sikrede tilbud og anvendelse af tvang/magt udover bestemmelserne i serviceloven, og af forpligtelsen til at oprette samråd. Der udover er der yderligere behov for at præcisere tilsynets karakter og indhold ved tilsynsdomme.

På den vis var og er landsforeningen således ikke tilfreds med de ændringer, der er sket af loven som følge af kommunalreformen. Landsforeningen havde gerne set et større statsligt engagement i løsningen af de opgaver som følger, når udviklingshæmmede ved dom skal gives et tilbud og en kriminalpræventiv indsats til modvirkning af tilbagefald.

Landsforeningen oplever, at berørte kredse af personer landet over også er usikre og utrygge ved den lovgivning, der fra 1. januar 2007 skal regulere indsatsen.

For det første er alle enig om, at § 195, stk. 3 ikke er i tråd med intentionerne i kommunalreformen om et myndighedsansvar udelukkende placeret i kommunerne. Regionsrådet kan ikke overtage ansvaret for tilbud oprettet efter §§ 5 og 6 i udlægningsloven. Det er udelukkende kommunerne, der har et myndighedsansvar, og derfor kan have ansvaret for de i udlægningsloven beskrevne tilbud og opgaver.

At være udviklingshæmmet betyder ikke, at man ikke udvikler sig. Det betyder, at man udvikler sig langsommere end andre mennesker, og at man måske ikke når så langt i sin udvikling. LEV er en interesseorganisation, der taler udviklingshæmmedes og deres forældres sag.

Tilsluttede foreninger

Angelmanforeningen i Danmark.
Cri du Chat Foreningen.
Dansk Forening for Tuberos Sclerose.
Dansk Forening for Williams Syndrom.
Danske Døvblindfødtes Forening.
Den Danske CDG Forening.
Foreningen for Rubinstein-Taybi Syndrom i Danmark.
Handicappede Børn Uden Diagnose.
KNUS - Kulturengagerede Nordiske Udviklingshæmmedes Samvirke.
Kristelig Handicapforening.
LUMA - Landsforeningen der arbejder for Udviklingshæmmede Med Autisme.
Landsforeningen Downs Syndrom.
Landsforeningen for Fragilt X i Danmark.
Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom.
Landsforeningen for Sotos Syndrom.
Landsforeningen Rett Syndrom.
ULF - Udviklingshæmmedes LandsForbund.
Unique Danmark.
Foreningen for sjældne kromosomafvigelser.

Protektor

Hendes Majestæt
Dronning Margrethe

Landsforeningen LEV

Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre
Tlf.: 3635 9696
Fax: 3635 9697
E-post: lev@lev.dk
Hjemmeside: lev.dk
Giro: 549 0006
CVR: 55748810

Landsforeningen har oprindeligt læst både § 195 og § 108 som en markering af en større statslig regulering af området. Det er ønskeligt med en national planlægning om placeringen af de særlige tilbud – sikre såvel som ikke-sikre – til kriminelle udviklingshæmmede, samt ikke mindst en national økonomiske styring af behandlingsindsatsen og dermed også af økonomien i tilbuddene. Det er et område, hvor der ikke kan slækkes på indsatsen, fordi konsekvenserne kan blive katastrofale. Sagen i Vejle amt viser, at en lemfældig håndtering kan betyde tab af menneskeliv.

Derudover finder landsforeningen, at staten i højere grad må regulere den måde tilsynet med kriminelle udviklingshæmmede finder sted, når udviklingshæmmede efter dom skal rummes i deres almindelig botilbud og i en særlig foranstaltning. Ligeledes må der ske en sikring både af retssikkerheden for den udviklingshæmmede og af retsopfattelsen i det omgivende samfund, hvis der efterfølgende viser sig behov for en administrativ anbringelse.

Når det gælder tilsyn og anbringelse, er der behov for en ensartet opfølgning i det sociale system af tidsgrænser og evalueringer, der skal modvirke, at dom til tilsyn og anbringelse ikke bliver for livstid.

Særligt når det gælder anbringelser, er der også behov for at klarlægge tvang/magtanvendelse udover de regler, som serviceloven giver mulighed for. Sikring/skærmning af tilbuddene etableres både for at beskytte det omgivende samfund og for at imødekomme retsopfattelsen i befolkningen. Landsforeningen kan tilføje, at udviklingshæmmede kriminelle også skal opleve en straf ved deres handlinger, der står mål med den overtrædelse, de har begået. Langt de fleste udviklingshæmmede, der begår en overtrædelse, har en basal forståelse af, at de har gjort noget forkert og forventer en straf.

Landsforeningen skal afslutningsvis påpege, at den nuværende tilrettelæggelse af indsatsen på området flere steder har haft et omdrejningspunkt i samrådene. Desværre har etablering af et samråd ikke været en forpligtelse for amtskommunerne. Samrådene – de steder, hvor de er oprettet - har haft en tydelig rolle, hvorfor der burde tages udgangspunkt i de evalueringer, der er sket af samrådene opgavevaretagelse, når der nu skal ske ændringer i opgavevaretagelsen. Det er landsforeningen opfattelse, at der bør sikres samråd fremover. Samrådene bør være statslige organer i tilknytning til statsregionerne, ligesom der bør være et nationalt samråd, der kan sikre en national planlægning og erfaringsopsamling på området.

Håndteringen af kriminelle udviklingshæmmede er en opgave, der kun kan varetages tværsektorielt mellem den retslige sektor, den sundhedsfaglige sektor og den sociale sektor. Den sociale sektor kan ikke alene løfte opgaven.

Sikringen, tilsynet og den kriminalpræventive indsats bør have sit myndighedsgrundlag i den retslige sektor. Det er en opgave for domstol, politi og kriminalforsorg. Den nye bekendtgørelse om kommuners pligt til at koordinere handleplaner med kriminalforsorgen for visse persongrupper fastlægger pligten til at koordinere planer, men betyder jo ikke, at den indsats, der kan ydes i kriminalforsorgen overføres til de sociale tilbud.

Behandling er ikke kun defineret som en socialpædagogisk indsats. Der er et klart behov for psykiatrisk og neurologisk behandling, der ansvarsmæssigt ligger i sundhedssektoren. Behandling under tvang er ofte en nødvendighed.

Landsforeningen håber med dette brev at rette ministerens opmærksomhed på den mulighed, der netop nu ved realiseringen af kommunalreformen er til stede for at nyforme området. Muligheden ligger i den bemyndigelse, ministeren har fået jf. § 108, stk. 6. Jeg skal på landsforeningens vegne tilbyde vor medvirken i et sådant arbejde.

Med venlig hilsen

Landsforeningen LEV

Sytter Kristensen
landsformand